

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ

Изх. № 04-15-55
София, 17.02. 201 7 г.

Министерство на околната среда и водите
Вх. № 04-00-218
София 21.02. 201 7

✓ ДО

Г-ЖА ЯНА ГЕОРГИЕВА
ГЛАВЕН ДИРЕКТОР НА ГЛАВНА ДИРЕКЦИЯ
„ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА ОКОЛНА СРЕДА“
МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И
ВОДИТЕ

На Ваш № 04-00-218 от 03.02.2017 г.

КОПИЕ ДО:

Г-ЖА МАНУЕЛА МИЛОШЕВА
ДИРЕКТОР НА ДИРЕКЦИЯ
„НАЦИОНАЛЕН ФОНД“
МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ

Г-ЖА ЛЮДМИЛА РАНГЕЛОВА
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА ИА „ОДИТ НА
СРЕДСТВАТА ОТ ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ“

ОТНОСНО: Съгласуване на проект на Насоки за кандидатстване по процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ чрез подбор „Мерки за въвеждане на решения за превенция и управление на риска от наводнения“ по реда на чл. 7, ал. 1 от Наредба № 4/2016 за съответствието им с приложимите правила по държавните помощи

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ГЕОРГИЕВА,

Във връзка с така изпратените ни за съгласуване по чл. 26, ал. 3 от Закона за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове (ЗУСЕСИФ) Насоки за кандидатстване по горесцитираната процедура и приложенията към тях, и съобразно Наредба № 4 от 22.07.2016 г. за определяне на реда за съгласуване на проектите на документи по чл. 26, ал. 1 от ЗУСЕСИФ (Наредбата) Ви информираме за следното:

Видно от писмото Ви и приложенията към него, проектът на конкретната процедура се изпраща за предварително съгласуване по чл. 7, ал. 1 от Наредба № 4 от 22.07.2016 г. (Наредбата) преди утвърждаване и публикуване на процедурата от ръководителя на Управляващия орган.

Съгласно приложените към писмото Ви материали, по процедура “Мерки за въвеждане на решения за превенция и управление на риска от наводнения“ се цели разработване на

условия за финансиране с повече от един приложим режим от гледна точка на правилата по държавните помощи.

Обръщаме внимание, че разработването на многовариантни процедури затруднява както процеса на програмиране, така и тези по съгласуване и кандидатстване. В случаите, когато планирането на процедурите във времето позволява, препоръчваме да обмислите възможността за изготвянето на проекти на мерки с един единствен режим на помощ.

За тези от процедурите, по които критериите и методологията за избор на операции са вече одобрени от Комитета за наблюдение на ОПОС и чието публикуване предстои, какъвто е и настоящият случай, считаме за подходящо структурата на условията за кандидатстване и изпълнение да е максимално ясна и да допуска алтернативи само ако са ясно обособени на етап кандидатстване, така че спазването на приложимите условия да може да се провери преди и след предоставяне на помощта.

С оглед на това, уведомяваме Ви, че по наше мнение в процедурата не са ясно обособени компонентите и вариантите за определяне на режима, като и не е налице адекватен контролен механизъм по всеки от тях.

Поради посоченото, считаме, че в документите по процедурата са необходими редакции в посока допълване и прецизиране, така че за всеки от избраните режими да е налице съобразяване със съотносимите към него условия, заедно с ред за контрол в документите, придружаващи условията за кандидатстване.

Съобразно компетенциите си по Закона за държавните помощи, считаме за необходимо да отбележим, че така предложеният вариант на процедурата не би могъл да бъде приет за съответстващ нито на изискванията на Регламент (ЕС) № 651/2014 (ОРГО), нито на Регламент (ЕС) № 1407/2013.

С оглед факта, че това е първата схема, програмирана от страна на УО на ОПОС 2014-2020 г. съобразно условията на модернизиранията правила в посочените регламенти и с цел оказване на максимална подкрепа по привеждането ѝ в съответствие, в Приложение 1 към настоящото писмо и като неразделна част от него, излагаме методически бележки и предложения.

С цел разясняване на същите, при необходимост, предлагаме провеждането на техническа експертна среща с екипа, подготвящ процедурата, на която да се обсъдят конкретни неясноти по избрания подход, механизмите за проверка и прилагане, както и възможни алтернативи с цел оптимизиране на правоприлагането.

Приложение: съгласно текста.

ЗАМЕСТНИК-МИНИСТЪР:

МАРИНЕЛА ПЕТРОВА

МЕТОДИЧЕСКИ БЕЛЕЖКИ

за привеждане на схема за държавна помощ, която ще бъде прилагана въз основа на Насоки за кандидатстване по процедура за подбор на проекти „Мерки за въвеждане на решения за превенция и управление на риска от наводнения“ (Насоките), в съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) № 651/2014 и Регламент (ЕС) № 1407/2013

1. Общи (концептуални) бележки

1. Като принципна забележка считаме, че голяма част от условията на Регламент (ЕС) № 651/2014 и Регламент (ЕС) № 1407/2013 са пренесени буквално в процедурата, без да са съобразени с целта на финансирането и без да са създадени реални контролни механизми, чрез които да се гарантира тяхното изпълнение. Други съществени условия въобще липсват.

2. В Условията за кандидатстване правилно са посочени редица дейности, финансирането на които е извън приложното поле на чл. 107 от ДФЕС. В същото време редица от дейностите, които попадат в режима на държавните помощи не са допустими за финансиране по ОРГО (например тези по т.13.1 от Условията за кандидатстване). В тази връзка, считаме че е необходимо схемата да се реструктурира, като ясно бъде указано кои дейности ще се финансират при режим „не помощ“, кои съгласно режима на Регламент (ЕС) № 1407/2013 и кои при режима на Регламент (ЕС) № 651/2014. Като подходящ подход, препоръчваме това да стане чрез обособяване на схемата по отделни компоненти с наименование, ясна структура и условия, съобразно избрания режим. Това ще позволи адекватно категоризиране на проектите, проверка на условията и отнасянето им към коректния режим. Доколкото е възможно, препоръчваме да се посочи и бюджетът по компоненти, или поне на частта, засягаща приложимостта на ОРГО. Разделянето на схемата на компоненти с ясно обособени към всеки от тях критерии за допустимост, в т.ч. дейности и разходи, ще позволи на кандидатите да изготвят проектните си предложения съобразявайки се с приложимите към тях условия.

3. Въпреки, че вероятно по процедурата няма да бъдат финансирани дейности, извън обхвата на посочените регламенти, като например свързани с износ, препоръчваме обхватът да бъде прецизиран и условията да бъдат изрично записани в Условията за кандидатстване. Предвид, изискванията на чл. 1, пар. 2, буква г) от ОРГО и чл. 1, пар. 1, буква д) от Регламент (ЕС) № 1407/2013 следва да бъде посочено също така, че по процедурата няма изискване за преференциално използване на местни стоки/продукти спрямо вносни такива.

4. Във връзка с разпоредбата на чл. 9, т. 1, буква в) на Регламент (ЕС) № 651/2014, обръщаме внимание, че считано от 5 юли 2016 г. Модулът за прозрачност на Европейската комисия, създаден съобразно и в изпълнение на изискванията на чл. 9 от ОРГО е въведен в реална експлоатация. За начина на работа с модула всички администратори бяха уведомени с писмо № 37-01-45 от 12.07.2016 г. на Министерството на финансите. В тази връзка, настоящата схема следва да се съобрази с посочените изисквания.

5. С оглед осигуряване на съответствие с чл. 12 от ОРГО и чл. 6, пар. 4 от Регламент (ЕС) № 1407/2013, на подходящо място в Условията за кандидатстване и в Административния договор за предоставяне на БФП следва да бъде записано, че съгласно чл. 12 от Регламент (ЕС) № 651/2014 и чл. 6, пар. 4 от Регламент (ЕС) № 1407/2013 всички

документи, които са необходими, за да се установи спазването на всички условия, определени в съответните регламенти, следва да се съхраняват за срок 10 години от датата на предоставяне на последната помощ по схемата. За целите на процедурата за дата на предоставяне на помощта по смисъла на чл. 2, пар. 28 от Регламент (ЕС) № 651/2014 и чл. 3, пар. 4 от Регламент (ЕС) № 1407/2013 следва да се счита датата на сключване на договора за безвъзмездна финансова помощ.

6. Като администратор на помощ *de minimis* по схемата, във връзка с разпоредбите на чл. 11, ал. 4 от ЗДП и чл. 8, ал. 2 от Правилника за неговото прилагане, Министерството на околната среда и водите следва да информира министъра на финансите в срок до 3 дни от предоставянето на всяка помощ, попадаща в обхвата на Регламент (ЕС) № 1407/2013, в електронен вид чрез Информационната система “Регистър на минималните помощи“, достъпна на страницата на Министерство на финансите (<http://minimis.minfin.bg>). Посоченото следва да намери отражение в разпоредбите на процедурата.

7. С оглед разпоредбите на чл. 9 и чл. 11 от Закона за държавните помощи (ЗДП), обръщаме внимание, че за разлика от бележките ни в частта за минимална помощ, които нямат задължителен характер, тези, касаещи правилата на Регламента за групово освобождаване, са задължителни. Без съобразяване на последните не би могло да се счита, че схемата съответства на правилата, респективно процедурата би подлежала на уведомяване по общия ред на ЗДП и чл. 108 от ДФЕС.

2. По Условиата за кандидатстване във връзка с режим минимална помощ “*de minimis*” съгласно Регламент (ЕС) № 1407/2013

1. В раздел 16, т. 1 от Условиата са въведени частично условията от Регламент (ЕС) № 1407/2013 г. Същите, по наше мнение са непълни, поради което препоръчваме тази част да се преработи.

2. На стр. 21 е посочено, че режим *de minimis* се прилага при язовири, експлоатирани икономически от трето лице, без значение чии са ангажиментите по поддръжка и ремонт на съоръжението. От друга страна на стр. 56 се посочва, че режим ОРГО се прилага, ако задълженията за поддръжка и ремонт са на собственика. По наше мнение, това позволява припокриване на двата режима, както и не отразява правилното определяне на крайния бенефициент на икономическата полза от помощта. В случаите, когато с финансирането се покриват разходи, дължими от трета страна, за същата би възникнало селективно икономическо предимство, което би го идентифицирало като получател на помощта (бенефициент), вместо общината, както е предвидено.

3. С оглед на факта, че получателите на минимална помощ, могат да извършват икономическа дейност в повече от един отрасъл, вкл. в недопустими за финансиране с Регламент (ЕС) № 1407/2013, обръщаме внимание, че по процедурата липсва контролен механизъм за гарантиране изпълнението на условието по чл. 1 от Регламент (ЕС) № 1407/2013. Контролният механизъм би могъл да включва, например, представяне от кандидата на утвърден от кмета индивидуален сметкоплан на общината, от който да е видно разделното отчитане на приходите, разходите, активите и пасивите между разрешените и забранените за финансиране сектори.

4. Липсва контролен механизъм за гарантиране изпълнението на условието по чл. 3, пар. 2 от Регламент (ЕС) № 1407/2013. Обръщаме внимание, че таванът от 200 000 евро се прилага за „едно и също предприятие“ по смисъла на чл. 2, пар. 2 от Регламента. С цел

гарантиране на проследяването на тавана на равнището на свързани лица, препоръчваме контролният механизъм да включва и проверка на декларираното от кандидатите както в Информационна система "Регистър на минималните помощи", така и съобразно наличната информация в Търговския регистър по отношение на всички условия на чл. 2, пар. 2 от Регламента. При определянето на тавана следва да бъдат отчетени и разпоредбите на чл. 3, пар. 8 и пар. 9 от Регламента.

5. Липсва контролен механизъм за гарантиране изпълнението на условието по чл. 3, пар. 6 от Регламент (ЕС) № 1407/2013 по отношението на сконтирането.

6. Не е налице ред за проверка и гарантиране изпълнението на условието по чл. 3, пар. 7 от Регламент (ЕС) № 1407/2013. Подобен механизъм би могъл да бъде служебно намаляване на бюджета на проекта или коригиране на размера на БФП преди сключване на административен договор, или отказ от сключване на такъв.

3. По Условието за кандидатстване във връзка с режим на групово освобождаване по чл. 56 от ОРГО

1. Предвид особеностите на общините и общинските предприятия, като части от тях без обособена правосубектност, считаме за необходимо да се заложи изискване за разделно отчитане на приходите, разходите, активите и пасивите по видове стопански дейности на общините. Последното има за цел да гарантира, че потенциални дейности на общината в забранените за финансиране сектори по Регламент (ЕС) № 651/2014 (доколкото има такива) няма да се ползват от финансирането. Контролният механизъм следва да включва представяне от бенефициент на утвърден от кмета индивидуален сметкоплан на общината, от който да е видно въпросното разделение.

2. В Условия за кандидатстване не са инкорпорирани изцяло условията на чл. 1 от ОРГО, включително не е ясно как биха се третирали язовирите, използвани за дейности в областта на рибарството и аквакултурите, които са извън обхвата на ОРГО. Като цяло, по наше мнение липсва контролен механизъм за гарантиране изпълнението на условието по чл. 1, пар. 4, буква а) от Регламент (ЕС) № 651/2014. Контролният механизъм например следва да включва проверка на обстоятелството на декларативен принцип, справка в Публичния регистър на Европейската комисия, наличен на следния електронен адрес: http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/index.cfm?clear=1&policy_area_id=3 (чрез проверка по вид решение – отрицателно решение с възстановяване) и на страницата на Министерството на финансите в раздел „Решения на ЕК за възстановяване“.

3. Липсва механизъм за гарантиране изпълнението на условието по чл. 1, пар. 4, буква в) от Регламент (ЕС) № 651/2014. Условието би следвало да се проверява от страна на Управляващия орган на ОПОС за всяко едно от приложимите спрямо бенефициентите обстоятелства по чл. 2, пар. 18 от ОРГО. Съгласно предоставеният от Европейската комисия отговор на зададен от българската страна въпрос, съответните проверки (контролен механизъм) за доказване, че получателите на помощ не са предприятия в затруднено положение следва да се извършват и за лица които по закон нямат капитал. Препоръчваме обстоятелствата по чл. 2, пар. 18 да бъдат детайлно изброени в Условието за кандидатстване, като обръщаме внимание, че наличието на затруднено положение следва да се изследва и на ниво група (всички предприятия на дадена община и такива, върху които тя осъществява контрол).

4. В Условието за кандидатстване е необходимо да се въведат приложимите дефиниции по чл. 2 от ОРГО, или да се препрати към тях например чрез бележка под линия.,

5. Във връзка с изискването за стимулиращ ефект по чл. 6 от ОРГО, сред видовете недопустими за финансиране дейности по т.13.6, следва да бъдат добавени и дейностите започнали преди подаване на проектното предложение.

6. Липсва контролен механизъм за гарантиране изпълнението на условието по чл. 7, пар. 1 и 3 от Регламент (ЕС) № 651/2014.

7. От Условието за кандидатстване не е ясно как ще се контролира и гарантира изпълнението на условието по чл. 8, пар. 1, пар. 3 буква б) и пар. 5 във връзка с прага по чл. 4 буква вв) от Регламент (ЕС) № 651/2014. По наше мнение, механизмът би следвало да включва най-малко изискването на декларация за предоставените до момента държавни помощи на бенефициента по отношение на проекта и свързаните с него разходи, проверка на обстоятелствата посочени в декларацията и служебно намаляване на бюджета на проекта преди сключване на административен договор, или отказ от сключване на такъв в случаите на превишение на прага по чл. 4 буква вв) от ОРГО.

8. Във връзка с обхвата на помощите по чл. 56, пар. 1 на ОРГО, препоръчваме в раздел 16 да се обоснове характеристиката на инфраструктурите като местни.

9. По отношение на допустимите дейности за съпътстваща инфраструктура, когато същата се изгражда чрез възлагане съобразно правилата в областта на обществените поръчки и е за свободно и безвъзмездно обществено ползване, подпомагането ѝ не би следвало да е в обхвата на правилата по държавните помощи. В случай, че се касае за съпътстваща инфраструктура чието ползване е ограничено, е необходимо да се прецени за кого ще възникне ползата от изграждането/ремонта ѝ, както и дали тя не би се явила специална инфраструктура по смисъла на чл. 56, ал.7 от Регламента (предназначена единствено за субекта/ите експлоатиращ/и язовира по икономически начин). В допълнение следва да имате предвид, че енергийната инфраструктура не подлежи на подпомагане по чл. 56 от ОРГО, т.к. за нея има предвиден друг ред в Регламента.

10. Обръщаме внимание, че разпоредбата на чл. 56, пар. 3 от Регламент (ЕС) № 651/2014. УО на ОПОС съдържа изискване, заинтересованите потребители да имат достъп до инфраструктурата на открита, прозрачна и недискриминационна основа. Последното е задължително условие за предоставяне на финансиране при условията на чл. 56 от ОРГО. С оглед това условие, не е ясно как биха се третирали и попаднали в обхвата на схемата язовирите предоставени за ползване, вкл. под наем, на концесия на трето лице и тези, при които достъпът е ограничен. За изпълнение на това условие е необходимо да се укаже, че по този компонент/режим на Насоките, може да се кандидатства само за язовири, до които достъпът е на открита, прозрачна и недискриминационна основа. Цената за използването или продажбата на инфраструктурата следва да съответства на пазарната. Освен това, препоръчваме в Условието за кандидатстване да бъдат посочени основните възможности за осигуряване на съответствие с „пазарната цена“ съгласно постановките от т.83 до т.100 от Известието на Комисията относно понятието за държавна помощ, посочено в член 107, параграф 1 от ДФЕС. Примерен контролен механизъм би могъл да бъде изискване за наличие и съгласуване с УО на правила, по които да бъде предоставян достъпът до инфраструктурата, както и текущи проверки на място от страна на УО на ОПОС.

11. От представените Условието за кандидатстване не става ясно как би се изпълнил, респективно контролирал, критерият по чл. 56, пар. 4 от Регламент (ЕС) № 651/2014. Като примерен контролен механизъм би могъл да се посочи осъществяване на предварителен контрол върху начина на възлагане на експлоатацията на инфраструктурата на трето лице,

както и дали то се осъществява съгласно приложимите правила за възлагане на обществени поръчки.

12. Във връзка с обхвата на приемливите разходи по чл. 56, пар. 5 от ОРГО, по наше мнение е необходимо прецизиране на раздел 14 и по отношение на ОРГО, включване само на тези, които са в обхвата на посочената разпоредба. Следва да подчертаем, че инвестиционните разходи не във всички случаи се припокриват с разходите за материални и нематериални активи. Така например, СМР би бил допустим разход само при условие, че същите водят до капитализиране в стойността на съществуващ актив или до възникване на нов актив.

13. Обръщаме внимание, че в чл. 56, пар. 6 от ОРГО са предвидени два различни подхода за приспадане на оперативната печалба от допустимите разходи – предварително, на база реалистични предвиждания или чрез механизъм за възстановяване на средства. В тази връзка при разписване на контролния механизъм за изпълнението на това условие от ОРГО, УО на ОПОС следва да определи кой от двата подхода ще прилага по отношение на схемата. Независимо от избрания подход, анализите следва да обхващат целия срок на икономическия живот на активите по проекта.

14. В Условието за кандидатстване е налице неяснота относно гарантиране и проверка за изпълнението на чл. 56, пар. 7 от ОРГО, във връзка с дефиницията по чл. 2, т. 33 от ОРГО. Отчитайки практиката на Комисията и поясненията ѝ в Платформата за методологическа помощ E-State aid-WIKI, препоръчваме да обмислите въвеждането в Насоките на изисквания, респективно контролни мерки по тях, дали с изпълнението на дейности по конкретно проектно предложение не се изгражда „специализирана инфраструктура“ (недопустима за финансиране по чл. 56 от ОРГО). Посоченото е особено валидно в случаите, когато експлоатацията на местната инфраструктура вече е отдадена на трета страна.

4. По Контролния лист за проверка на съответствието – образец на Европейската комисия:

Бихме искали да обърнем внимание, че тази форма има за цел да представи обобщено съответствието с ОРГО и изпълнението на условията на мярката. Поради това, считаме, че същата следва да се допълни, като по всяко условие в лявата част, в дясната да се отрази къде са заложили условията, гарантиращи съответствие и какви са механизмите, които обезпечават изпълнението.

5. По Административния договор за предоставяне на БФП

1. След преработка и допълнение на Насоките, Административният договор следва да бъде допълнен съобразно бележките изразени по-горе.

2. В чл. 3.15 считаме, че е налице некоректност по отношение на лихвата – специална лихва за целите на държавните помощи има при възстановяване на неправомерна и несъвместима държавна помощ по решение на Европейската комисия. Видно от разпоредбата казусът не би бил такъв, поради което препоръчваме вида на лихвата да се прецизира, респективно да се замени с „дължимата“. Също така, предлагаме да прецените доколко изискването за възстановяване в чл. 3.15 и 3.16 следва да е задължително, а не е опционално за УО (да има право да изисква), както е предвидено към момента.

3. Не става ясно от какви обстоятелства е породено наличието на чл. 3.13. Нашето разбиране е, че по процедурата единствени бенефициенти са общините. В случаи, че дадена община, отговаря на критериите за предприятие в затруднение по отношение на

икономическата си дейност, то тя би била в затруднено положение и на нея не може да се отпуска помощ по ОРГО.

4. В чл. 3.24 не става ясно с какво искане се изисква информацията по чл. 3.22 и чл. 3.23.

5. Чл. 3.25 да придобие следния вид: *„При неизпълнение на задълженията си по т. 3.22. и т. 3.23., Бенефициентът следва да възстанови на Управляващия орган всички изплатени по договора средства ведно с дължимата лихва.“*

В заключение, обръщаме внимание, че съдържанието и съобразяването на всички документи – приложения по Насоките по процедурата също подлежат на прецизиране от Ваша страна след коригиране на Условиата за кандидатстване.